

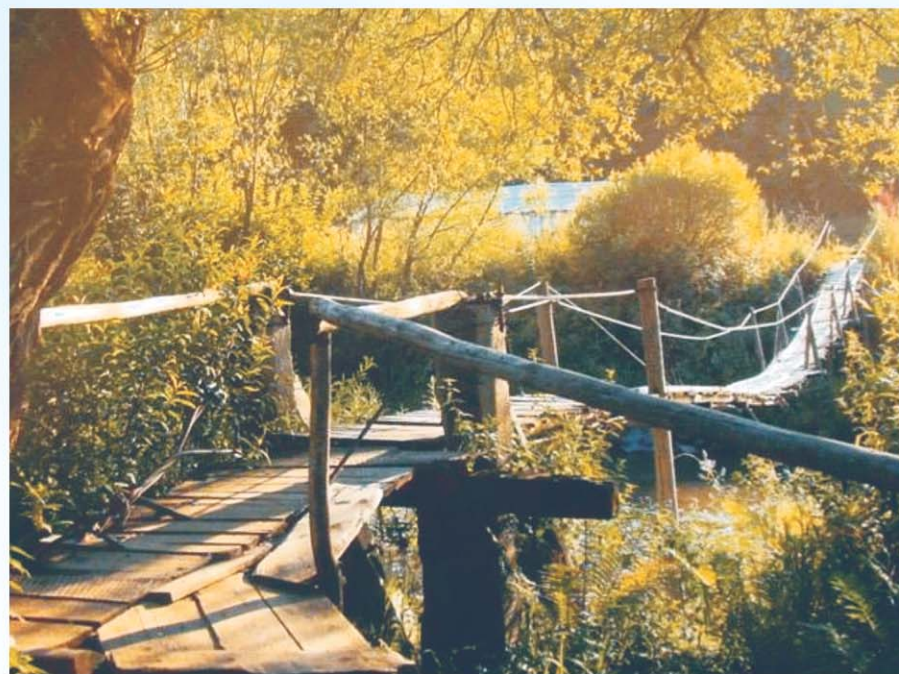

A program a Munkaerőpiaci Alap terhére a Szociális és Munkügyi Minisztérium támogatásával valósul meg.

Bihari és sárréti népfőiskolák ma

Közművelődés és felnőttképzés a végeken

Kiadja: Bihari Szabadművelődési és Népfőiskolai Egyesület
Szerkesztette: Lisztes Éva • Felelős kiadó: Sági József elnök
Postacím: 4100 Berettyóújfalú, Bajcsy-Zsilinszky u. 27.
Tel.: 54/500-023 • Fax: 54/500-299 • Honlap: www.biharinepfiskola.hu
Készült: Garázs Nyomda - Berettyóújfalú

Népfőiskoláink demokratikus gondolkodású, közösségi embereket nevelnek

Ha végig pillantunk a népfőiskolai mozgalom egyre gazdagodó történetén, megállapíthatjuk: e mozgalom megszervezésének gondolata mindig a válságos időkben, az útkeresések időszakában fogalmazódott meg a magyar társadalomban. Olyan időszakokban, amikor mindinkább világossá vált a megújulás szükségessége.

A népfőiskolai mozgalom kezdete egybeesik az akkori magyar valóságot feltáró szociográfiák keletkezésével, sőt a népi írói mozgalom kezdeteivel is. Móricz Zsigmond immár szállóigévé vált népfőiskolai cél meghatározása mellett Karácsony Sándor és pályatársai, a későbbi szabadművelődési mozgalom kiemelkedő személyiségei tették teljessé a magyar népfőiskolai mozgalom módszertanát és tanterveit, az általuk „kulturjavaknak” nevezett általános ismeretek, az alap műveltség átadásának népfőiskolai kereteit.

Útmutatásuk alapján a népfőiskola célja: olyan demokratikus gondolkodású emberek nevelése, akik egész környezetük felemelkedéséért munkálkodni hajlandó közösségi emberekké válnak.

1945 után tizennégy népfőiskolán a magyar szellemi élet legjobb képviselői munkálkodtak ezért, sok munkás és parasztfiatal előtt kinyitva a jövőt. Bihar megye is példát mutatott. Ma már a magyar művelődés történetében is helyt kér Bihartorda Sárréti Népfőiskolája, amely példa napjaink működő népfőiskolának. Berettyóújfalun, Földesen, Nagyrábén népfőiskolái és a szabadművelődési mozgalom nemes örökségéért munkálkodók közösségei, műhelyei egyesületei közös összefogással a régi- de ma egyre aktuálisabb célért, a közösségi gondolkodású emberek neveléséért fognak össze. F fiatalok és idősek, asszonyok, polgárőrök, kertbarátok- a népfőiskolai mozgalom mai zászlóvivői.

Ők a most szerveződő népfőiskolák sikertörténetének letéteményesei.

Péter Imre

Megyei Népfőiskolai Egyesület

A Megyei Népfőiskolai Egyesület azzal a céllal alakult meg Hajdú-Bihar megyében, hogy a megyében működő népfőiskolák munkáját összehangolja és koordinálja és közösen fejlesztő tréningekkel generálja újabb egyesületek létrejöttét. A megyei egyesület 2002-ben lett hivatalosan bejegyezve és a megyében működő többi egyesület is csak kvázi egyesületként működött. 2003-ban és 2004-ben az volt a legfontosabb feladatunk és eredményünk is, hogy népfőiskolai egyesületként bejegyezték a Földesi Nagyközségi Népfőiskolai Egyesületet, a Nagyrábéi Baráti Kör és Népfőiskolai Egyesületet, Csökmőn a Sárkány Népfőiskolai Egyesületet, Bárádon a Balassa Iván Népfőiskolai Egyesületet és a Kabai Népfőiskolai Egyesületet

A megyében működik még a Kertbarátok Népfőiskolája, amely nincs külön bejegyezve, hanem a Megyei Népfőiskolai Egyesület keretében működik. Ezen kívül még van népfőiskolai kezdeményezés Zsákán és Polgáron. Az a célunk, hogy ezek az egyesületek is kerüljenek bejegyzésre. 2005-ben A művelődés hete – a tanulás ünnepe rendezvénysorozat alkalmából Nagyváradon is bejegyzésre került a Nagyváradai Népfőiskola, amely a BINCISZ kereteiben működik.

Az elmúlt évek néhány kiemelkedő programját szeretném röviden bemutatni.

A Megyei Népfőiskolai Egyesület és a Bihari Népfőiskolai Egyesület 2001-től részt vesz a *magyar kultúra napja* rendezvénysorozat szervezésében és lebonyolításában, melyet Berettyó-újfalu Nagyváradal közösen rendez. Az első két évben a népfőiskoláink szervezték a fórumot, 2001-ben *A magyarság műveltségi állapota*, 2002-ben pedig *Közös kultúrával Európába* cím-mel.

2003. novemberében két napos pályázatkészítő tréninget tartottunk Nagyrábén „Lehetőségek és esélyek 2004 májusa után” címmel. A tréningen a népfőiskolák vezetőit készítettük fel az uniós pályázatokon való sikeres szereplésre.

2003. és 2005. között az egyesületünk is részt vett egy európai kutatásban, ahol a bihari kistérségben mértük fel a felnőtt lakosság kulcskompetenciáit.

2004. szeptemberében *A művelődés hete – a tanulás ünnepe* címmel rendezvényeket szerveztünk Berettyóújfaluban, csatlakozva a Magyar Népfőiskolai Társaság kezdeményezéséhez.

2004. december 7-én Nagyrábén *Észak-alföldi Regionális Népfőiskolai Fórumot* rendeztünk.

2005-ben az NFI pályázatán *Tudásszint és képzési szükségletfelmérés, készségfejlesztő tréningek a bihari és sárréti kistérségben* címmel benyújtott pályázatunk sikeres elbírálásban részesült. Ennek keretében május hónapban képzők képzésén 15 főt képeztünk ki álláskeresési technikákra és kulcskompetencia fejlesztésre. Szeptemberben és októberben a képzők öt helyszínen, Nagyrábén, Kabán, Földesen, Bárádon és Berettyóújfaluban tartottak 30 órás hátrányos helyzetű csoportoknak tréninget. A képzésekben 85 fő vett részt.

2006. legjelentősebb eseménye *A művelődés hete – a tanulás ünnepe* rendezvénysorozat volt, melynek keretében 27 programot tartottunk 8 helyszínen. A rendezvénysorozatnak nagy sajtóvisszhangja volt, nemcsak Magyarországon, hanem a Partiumban is, hiszen Nagyvárad is bekapcsolódott az eseménysorozatba.

2005 óta Nagyváradon tartunk *Civil napot* a Varadinum keretében bihari, sárréti és partiumi civil szervezetek részvételével.

2006-ban a Megyei Népfőiskolai Egyesület és a Nagyváradai BINCISZ *Bihar kultúrájáért* díjat alapított, amelyet minden évben a határ mind a két oldalán a kultúráért a legtöbbet tevő személynek vagy szervezetnek ad át.

A Bihari Népfőiskolai Egyesület és a Megyei Népfőiskolai Egyesület közösen indított egy projektet „*Hid Európába*” címmel. A bentlakásos népfőiskolai képzésen általában 25 fő vesz részt Bihar magyarországi oldaláról és a Partiumból. A képzések négy hétvégén történnek, két alkalommal Szentjobbon, két alkalommal pedig Nagyrábén. Az idén már negyedik alkalommal rendeztük meg a képzésünket, márciusban és áprilisban. Ezt a programunkat a Nemzeti Civil Alapprogram támogatásával valósítottuk meg.

2008-ban egyesületünk volt a koordinátora az Észak-alföldi régióban *Az élethosszig tartó tanulás népszerűsítése - az EU elvárások megismertetése* című a Magyar Népfőiskola által megvalósított projektben. A régióban 5 jó gyakorlatot gyűjtöttünk össze, melyek bekerültek az *Esélyt adunk* című MNT kiadványba. A program keretén belül regionális konferenciát szerveztünk Debrecenben.

Porkoláb Lajos

Megyei Népfőiskolai Egyesület
4100 Berettyóújfalu, Bajcsy-Zsilinszky u. 27.
Porkoláb Lajos
Telefon: +36-20/468-78-48
E-mail: mnepfoiskola@freemail.hu

Bihari Szabadművelődési és Népfőiskolai Egyesület

Egyesületünket 2000-ben jegyeztettük be a Megyei Bíróságon közhasznú szervezetként. Egyesületünk, a működésének mindennapjait meghatározó makro és mikro környezeti kihívásokra próbál meg válaszolni mind a tevékenység tervezésekor, mind a megvalósításakor. A környezet reális igényeinek és lehetőségeinek figyelembevételével, olyan felnőttképzéseket folytatunk, melyek általános képzés kereteiben alapképzést, képesség és készségfejlesztést valósítanak meg. Az oktatás, a felnőttképzés azon területeit, fehér foltjait célozzuk meg, melyeket a közoktatás jellegéből, működési mechanizmusából adódóan, míg az iskola rendszeren kívüli szakképzés, felnőttképzés pedig profit orientáltsága révén nem tud ellátni, felvállalni. A hagyományos képzési módszereken túl alkalmazzuk a felnőttképzés non-formális módszereit is. Minden képzésünknel törekszünk az interaktív módok alkalmazására.

Az 2003. év őszén folytattuk le az intézményi akkreditációnkat.

Legfontosabb programjaink bírósági bejegyzésünk óta:

- 2001-2002-ben 330 órás **roma felzárkóztató Phare program** keretében 44 fő alapképzését végeztük el.
- 2002-ben **Ifjúsági animátor képzést** szerveztünk 25 fő részére.
- 2002 óta **Álláskereső Klubokat** tartunk évenként több kurzuson. Az azóta szervezett 8 háromhetes csoportos foglalkozásba több mint 100 munkanélkülit vontunk be.
- A **HEFOP-3.5.4-P.-2004-06-0015/2.0** számú támogatási projekt keretében a közművelődési intézmények szerepét erősítettük a felnőttképzés rendszerében. A program részeként tanárok, trénerok módszertani képzését, majd ezt követően 7 kulcskompetencia területen 120 órás referencia képzési programokat végeztük el. A program zárására megtörtént a módszertani és a referencia képzések program akkreditációja is.
- Az **E/015, HU-13 EQUAL projekt** Fejlesztési Partnerség tagjaként a kidolgoztuk a kompetencia alapú képzés tananyagát, felkészítettük a trénereket, tanárokat, felügyeltük a szarvasi Második Esély Iskola modulok módszertanát. Munkatársaink 26 csoportban álláskeresési technikákat, valamint 10 csoportban kulcskompetencia fejlesztő modulokat oktattak.
- 2005 óta minden évben a NCA támogatásával a magyar-román **határon átnyúló programjainkban** civil szervezetek menedzsmenájének a humán erőforrás fejlesztését végeztük.
- 2005 óta tagjai vagyunk az **Észak-alföldi Felnőttképzési Bázisközpontnak**. A konzorciumnak szervezetünk az egyetlen olyan tagja, mely nem megyeszékhelyen működik.
- 2008. szeptember 1-jén kezdtük el a **TÁMOP-1.4.1-07/1-2008-0105** regisztrációs számú projektünket, melynek keretében kistérségi szinten 25 fő kompetencia alapú és szakmai képzését vállaltuk fel. A projektet 17 hónapos időtartamúra terveztük. A képzést 6 hónapos védett foglalkoztatás követi. A foglalkoztatás sikeres megvalósításához a térség 8 településével, illetve gazdasági szereplőjével kötöttünk együttműködési szándéknyilatkozatot.

Fejlesztési terveinket két fő irányban határoztuk meg.

Egyrészt a képzési programjaink és a szükséges humán erőforrás folyamatos fejlesztése. Általánosságban a népesség bármely rétegének a kulcskompetencia képességének fejlesztése, az Európai Bizottság 2003-ban elfogadott irányelvei alapján. Igény szerint szeretnénk speciális felnőttképzési programokat megvalósítani a kistérséghez tartozó 29 település bármelyikén, melyek a kistérség ökonómiai, közgazdasági szempontjait meghatározó tényezőkre épülnek.

Másik a tárgyi feltételek javítása egy felnőttképzési központ létrehozásával. A komplex intézmény elsősorban a bihari térség és a magyarok lakta Partium bentlakásos képző központja lesz. Évente a képzési programok időtartamától függően 130 – 250 fő bevonását tervezzük.

Terveinket elsősorban pályázati forrásokból, másodsorban támogatásokból és a képzések résztvevőinek térítési díjából finanszírozzuk.

Harasztosi Sándor

Bihari Népfőiskola
4100 Berettyóújfalu, Bajcsy-Zsilinszky u. 27.
Harasztosi Sándor
Telefon: +36-30/758-23-11
www.biharinepfiskola.hu
E-mail: biharinepfisk@freemail.hu

Balassa Iván Népfőiskola

„Tanulni egymástól, elhozni a faluba a tudást, a világot”.

Ezzel a céllal alapított a Bárándi Művelődési Ház 2004-ben népfőiskolát. A Balassa Iván Népfőiskola arra a lakossági igényre jött létre, miszerint egyre több figyelem irányul a felnőttképzés és az élethosszig tartó tanulás iránt. Az információs társadalomban minden korosztály igényli a tudást, az új ismereteket. A szervezet azokért a helyi polgárokért jött létre, akiknek szükségük van az új kor újfajta igényeihez szükséges ismeretek megszerzésére, akik tartósan munkanélküliek, és nincs megfelelő önismeretük, illetve csekélyek a munkahelykereséshez szükséges készségeik. S mindazok számára létesült, akiket bővebben érdekel egy-egy tudományterület.

A népfőiskola névválasztása egyértelmű volt, hiszen településünk híres szülőtte Balassa Iván, aki hosszú, mély barátságban volt Újszászi Kálmánnal, a hazai népfőiskolai mozgalom egyik jeles személyiségével, maga is támogatta a népfőiskolák ügyét.

Balassa Iván 1917. október 5-én született Bárándon, ahol nagyapja, Szabó József 52 évig volt református lelkész. Édesapja Balassa József, a szomszédos Bihartordán, Dancsházán körjegyző, majd nyugalmába vonulása után az Országos Református Szeretetszövetség ügyvezető igazgatója volt. Édesanyja, Szabó Edit tanítói képesítést szerzett. Az elemi iskola négy osztályát Bárándon, illetve Bihartordán végezte, a gimnáziumot Egerben, a Cisztereknél, illetve a Debreceni Református Gimnáziumban érettségizett 1936-ban. A Debreceni Tisza István Tudományegyetemen magyar-német tanári oklevelet, illetve magyar-finnugor szakból doktori fokozatot szerzett (1940). A történettudomány (néprajz) kandidátusa (1956), majd doktora (1966), a néprajztudomány akadémiai doktora. 1938-1940 díjtalan gyakornok Csűry Bálint mellett Debrecenben, 1940-1941 között díjas gyakornok Kolozsváron Szabó T. Attila mellett. 1941-1944-ig múzeumőr (muzeológus) a Sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeumban. 1944-1956-ig a Néprajzi Múzeumban (Budapest) múzeumőr, osztályvezető, főigazgató. 1956-1961-ig igazgató Sárospatakon a Rákóczi Múzeumban. 1961-1966 között a Művelődési Minisztérium Múzeumi Főosztályán tudományos osztályvezető. 1962-től 1982-ig a Mezőgazdasági Múzeumban főigazgató helyettes, nyugdíjazásáig.

A Magyar Néprajzi Társaság titkára, szakosztályelnöke, alelnöke, ügyvezető alelnöke, elnöke. A Svéd Királyi Gustav Adolf Tudományos Akadémia rendes tagja, a dán Királyi Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja. A Kriza János Néprajzi Társaság (Kolozsvár), a Györffy István Néprajzi Egyesület és a Bodroghközi Művelődési Egyesület tiszteletbeli elnöke. A Magyar, a Szlovák, a Cseh, a Finn Néprajzi Társaság; illetve a Kazinczy Ferenc Társaság tiszteletbeli tagja. A TIT Néprajzi Választmányának alapító elnöke. A MTA Néprajzi, Agrártörténeti, Művelődéstörténeti Bizottságának tagja. A Mezőgazdasági Múzeumok Világszövetségének alelnöke, tiszteletbeli tagja; a Mezőgazdasági Munkaeszközök Kutató Intézet (Koppenhága) elnökségének tagja.

Az Ethnographia szerkesztője, az Ethnographia Szerkesztőbizottságának elnöke, a Néprajzi Értesítő szerkesztője, a Néprajz Mindenkinek, a Népművészet Mesterei sorozat szerkesztője.

A Magyar Mezőgazdasági Múzeum munkaeszköz történeti archívumát, a Keszthelyi Georgikon Majormúzeumot, a Szőlészeti- Borászati Múzeumot (Tolcsva), és a Lipicai Múzeumot (Szilvásvárad) alapította.

Szakmai elismerései: Herder-díj (Bécs 1980); MTA díj (A magyar kukorica c. könyvért); az év könyve: Magyar Néprajz (Ortutay Gyulával); Györffy István, Bugát Pál, Móra Ferenc emlékérem, Pro Paluster-díj, OMÉK 1996 Emlékérem; Néprajzi Múzeum 1972-1997 Emlékérem.

65 néprajzi-, művelődéstörténeti-, agrártörténeti-, művészeti-, illetve történeti kiállítást rendezett. Az ELTE címzetes egyetemi tanára. 16 kandidátusi vitán opponens, elnök; 12 tudományok doktora vitán opponens, elnök.

Báránd díszpolgára lett 1997-ben. Életének 86. évében, 2002. november 1-jén hunyt el Budapesten, végső nyughelye Bárándon, szülei, nagyszülei szomszédságában van. Sírhelye a Magyar Nemzeti Sírkert része.

Az elmúlt években sok-sok ismeretterjesztő előadást szerveztünk, előadott nálunk Balassa M. Iván is Báránd építészetről, abból az alkalomból, hogy felvettük Balassa Iván nevét.

–„Évtizedekkel ezelőtt találkoztam olyan parasztemberekkel, akik rendszeresen népfőiskolára jártak, rengeteg mindent megtanultak, aztán később a falu vezetőivé lettek” – mondja Balassa Iván fia, dr. Balassa M. Iván, aki szintén néprajzkutató. A professzor nem csak a névadás miatt érkezett Báránra. Előadást tartott a falu – jórészt már csak leírásokban élő – építészeti emlékeiről. Például a tizenhét „szárazmalomról”, melyből már egy sem áll, az egyházi épületekről, a valamikori nádházakról és paripakertről, ahol lovat válthattak, és megpihenhettek a főútról betérő utazók.

Népfőiskolánk bekapcsolódott „A művelődés hete – a tanulás ünnepe” program-sorozatba is. Előadást tartott Dr. Györgyiné dr. Harsányi Judit pszichológus *Hogyan legyen a tanulás a mindennapok ünnepe? Örömteli tanulás egy életen át* címmel, illetve *Meg kell tanulnunk vágyakozni... avagy miért vágyik az ember a jóra?* címmel.

A Megyei Népfőiskolai Egyesület koordinálásával álláskereső tréningeket tartottunk több alkalommal is a településünkön.

Számtalan előadót láttunk vendégül. Állandó vendégeink a fentiekén kívül, Dr. Papp Anikó belgyógyász, Dr. Ábel Csaba háziorvos, Schaffer Erzsébet a Nők Lapja főmunkatársa, Dr. Boros Erzsébet gyermek-, és homeopátiás orvos.

Nyékiné Katona Hedvig

Balassa Iván Népfőiskola
4161 Báránd, Kossuth tér 9.
Nyékiné Katona Hedvig
Telefon: +36-54-466-035
E-mail: mhbarand@gmail.com

Sárkány Népfőiskolai Egyesület Csökmő

Egyesületünk 2001. nyarán alakult, hivatalos bírósági bejegyzésre 2002. április 17-én került sor 14 fő alapító taggal. Egyesületünk működési területe hazánk statisztikailag leghátrányosabb helyzetű kistérségei közé tartozik.

Befogadó intézményünk a helyi Faluház és Alapfokú Művészeti Iskola. Működésünk anyagi feltételeit a tagdíjak és a különböző pályázatokon nyert támogatások biztosítják. Az első jelentősebb tevékenységünk az OM és a Phare támogatásával, a Nyíregyházi Népfőiskolai Egyesület vezetésével megvalósuló *"Képzett romákkal a harmadik évezredbe"* című projekt volt. A program első felében - 2001. szeptemberben és októberben - *"Hátrányos helyzetű cigány fiatalok és felnőttek felzárkóztatása"* címmel tanárképzést tartottunk, a projekt második felében helyi csoport alakítása és képzése valósult meg 2001. november 1-jétől 2002. május 31-ig 300 óras képzés során. A résztvevők sikeresnek értékelték a programot, ezt megerősítette a Phare monitoring is.

A következő nagy rendezvényünk mezőgazdasági témájú volt, az EU csatlakozás figyelembe vételével *"Alternatív foglalkoztatási lehetőségekhez kapcsolódó képzések"* címmel. 2003. január végén kezdődött és 11 előadásból állt. A témaköröket úgy állítottuk össze, hogy a helyi mezőgazdaságból élők igényeinek megfeleljenek. 2003. októberében indult a *"Falusi turizmus képzési programunk"*, ez négy előadásból és egy szakmai látogatásból állt.

2004. februárjában közreműködtünk egy helyi ECDL Start számítógépező vizsgára felkészítő tanfolyam szervezésében. A képzésen 20 fő vett részt, közülük 16 fő sikeres vizsgát tett. Jelenleg a 3. csoport képzése folyik. Ez volt az első, az egyesületünk által szervezett képzések közül, amelynek képzési költségéhez a hallgatók is hozzájárultak. 2004. április 30-án *"Civil fórum"* címmel találkozót szerveztünk a kistérség civil szervezetei részére. Előadás hangzott el *"Civil szervezetek helye, szerepe az EU-ban"* és *"Az NCA-ról"* címmel. Ezt követően tanácskozás kezdődött a résztvevők között az együttműködési lehetőségek feltárásáról és lehetséges szintjeiről.

2005-ben *"Élethosszig tartó tanulás Biharban"* című HEFOP támogatással megvalósult projektben vettünk részt társ pályázóként a Bihari Népfőiskolával. A pályázat felnőttoktatók képzéséből és a referenciacsoportok kulcskompetencia- fejlesztéséből állt. Csökmőn egy 18 fős tartós munkanélküliekből álló csoportot indítottunk. A 120 óra során a hétköznapiokban hasznosítható tudanyagot sajátíthattak el a tanulók. Tanultak anyanyelvi kommunikációt, megismerkedhettek a mindennapok matematikájával, az egyéni tanulási módszerekkel, a számítógép és Internet használatával. Foglalkoztak az interperszonális és állampolgári ismeretekkel is. A képzés része volt a kulturális tudatosság kialakítása, az alapszintű vállalkozási ismeretek és az álláskeresési technikák alkalmazása.

Egyesületünk „*A művelődés hete – a tanulás ünnepe*” rendezvénysorozat szervezésében és lebonyolításában évről évre részt vesz.

2002. óta minden évben megszervezzük a *"Téli esték"* című közművelődési és ismeretterjesztő előadásorozatunkat.

Az egyesület közreműködik a helyi rendezvények szervezésében, lebonyolításában és több civil szervezettel, intézménnyel dolgozunk folyamatosan együtt.

Blága Gyula

Csökmői Sárkány Népfőiskolai Egyesület
4141 Csökmő, Kossuth u. 121. sz.
Blága Gyula
Telefon: +36-70/330-7111

Nagyközségi Népfőiskolai Egyesület Földes

Az 1996. július 31-én megalakult – s a megyei bíróság által 1562. szám alatt nyilvántartásba vett – egyesület a település kulturális, közművelődési életének egyik meghatározó civil szervezete, és büszke tulajdonosa a Koppányi István emlékére alapított Civil Díjnak.

Egyéni tagjainak száma meghaladja az ötvenet, s együttműködő partnerként csatlakozott a közösséghez a kertbarát kör (112 fő) és a helyi polgárőr csoport (38 fő). Szoros baráti és munkakapcsolatot építettünk ki és tartunk életben a Nagyrábéi Baráti Körrel már 16 éve. Együttműködünk még – a helyi és a kistérség közművelődési feladatellátásra szerveződött civil közösségei mellett – a megye más civil közösségeivel is. Tagjai vagyunk a Magyar Népfőiskolai Társaságnak és alapító tagjai a Bihari Szabadművelődési és Népfőiskolai Egyesületnek, valamint az országos hatókörű Karácsony Sándor Művelődési Társaságnak.

Az Egyesület célja megőrizni a népfőiskolai törekvések haladó hagyományait, s összefogni, s tevékenységét koordinálni a település azon lakosainak (korosztálytól függetlenül), akik tudnak és hajlandók is tenni saját és a helyi lakosok műveltsége, boldogulása érdekében. A szervezetünk összetételéből adódóan az egyesület feladata nem csupán egy-egy kurzus szervezése, hanem szélesebb és változatosabb programkínálat összeállítása az Alapszabályban rögzítettek szerint. Az egyesületünk sajátossága, hogy - a népfőiskolák többségétől eltérően – nem kizárólagosan az oktatást foglalmazzuk meg alaptevékenységünknek, hanem a település múltjának, értékeinek megismerését, a hagyományok ápolását azok megőrzésével, átörökítésével, továbbá a cselekvő részvétel a helyi közéletében a köz műveltségének elősegítése érdekében.

Tevékenységi területünk igen széles körű. Ezek közül nagyobb közösséget érintenek a történelmi-társadalomtudományi, az egészségügyi, a mezőgazdasági és az életmódhoz kapcsolódó programsorozatok, a helytörténeti-népművészeti bemutatók, kiállítások, a zenei rendezvényeink (orgonahangversenyek, a karácsonyi hangverseny, bemutatók), továbbá az aktivitást kívánó tevékenységformák. Különösen kedvelt formák a kirándulások – hazai tájakon és a szomszédos országok magyarlakta területén egyaránt. Fontos része a szervezeti életünknek a baráti találkozók szervezése és a település rendezvényeibe történő aktív bekapcsolódás.

Ezek az események többet jelentenek egy tartalmasan eltöltött esténél vagy néhány napnál: közösségépítő, ismeretszerző és kapcsolatépítő voltak révén mindig ösztönzik a folytatás igényét, és magukban hordják annak lehetőségét is. Programjaink nyitottak, minden érdeklődőt szívesen várunk. Természetesen elsősorban az egyesület egyéni tagjai, azok családjai, továbbá az együttműködő helyi szervezetek közösségeinek részvételére és érdeklődésére építünk. Az egyesületünk ernyőszervezete – főképpen a pályázatok beadásakor – a település még be nem jegyzett, de folyamatosan dolgozó civil szervezeteinek.

Nagyközségi Népfőiskolai Egyesület
4177 Földes, Karácsony Sándor tér 6.
Krizsán Mihály
Telefon: +36-20/341-17-68

Krizsán Mihály

Kabai Mácsai Sándor Művelődési Ház Népfőiskolája

A kabai Mácsai Sándor Művelődési Ház népfőiskolai tevékenységének kezdete az 1970-es évekre tehető. A községben régi hagyománya volt ennek a művelődési formának. A Mácsai Sándor Művelődési Ház akkori igazgatója, Dr. Sári Mihály kezdte meg a baráti közösségekre épülő képzéseket, amely mind a mai napig folytatódik.

Kezdetben előadásorozatot szerveztünk, amely az egészséges életmód kérdéseivel a kertműveléssel, közéleti kérdésekkel foglalkozott.

A kabai népfőiskola azóta is eredményesen működik a Mácsai Sándor Művelődési Ház támogatásával és fenntartásával. A cél azóta sem változott, a helyi közösségek szerveződését kívánjuk segíteni, fórumot teremteni a közéleti kérdések megbeszélésre, az állampolgári ismeretek megszerzésre. Segíteni kívánjuk a vállalkozó válást, a munka világába való visszatérést.

A kitűzött feladatok megvalósítása érdekében a kabai népfőiskola kapcsolatot épített ki a helyi szervezetekkel, intézményekkel, vállalkozásokkal, népfőiskolai közösségekkel. A Magyar Népfőiskolai Társaságnak kezdetektől tagja a szerveztünk.

A megvalósított népfőiskolai programok tematikája igen változatos: szakmai, gyakorlati, művészeti, művelődési és egészségügyi szabadidős programok. A legsikeresebb előadásorozataink:

Közéleti népfőiskolai programjaink: Állampolgári ismeretek; Ifjúsági közéleti népfőiskola; Helyi társadalom - helyi közélet; Megtartó falu; Vidékfejlesztés – jövőfejlesztés

Család – egészség: Nők hete; Női szerepek; Nőnek lenni; A család egészsége a jövő egészsége; Egészségügyi napok; Az idősök életmódja

Örökség – hagyomány: „Hazatalálás” magyarságismereti népfőiskola; Múltunk – Örökségünk;

Vállalkozó ismeretek; Mezőgazdasági vállalkozói ismeretek; Kertészek és kertbarátok népfőiskolája; Hogyan legyen vállalkozó?

2006-ban a „*A művelődés hete- a tanulás ünnepe*” programsorozatához pályázatot nyertünk. A felnőttek tanuláshoz kívántunk kedvet és érdeklődést kelteni programok megrendezésével. Témák a megvalósult programokból: *Tanulni érdemes – tanulni jó. Élet – iskola; Kompetenciák vagy bizonyítványok?* A program sikeréhez hozzájárult, hogy a felnőttek tanuláshoz játékos és érdekes módszereket mutattunk be.

A vidékfejlesztési programba is bekapcsolódott a népfőiskolánk. „*Generációk háza a Sárréten*” című projektünkben a lemaradó térségek problémáira kerestünk a választ. A programban az alábbi képzéseket és tréningeket valósítottuk meg. Elsőként tanulástechnikai tréninget szerveztünk a képzések iránti igény felkeltésére. A munka világába való visszatérésre álláskeresési technikákkal ismertettük meg a térségben élőket. A vállalkozók és civilszervezeti vezetők részére pályázatíró tréninget tartottunk.

Mácsai Sándor Művelődési Ház
4183 Kaba, Szabadság tér 9.

Molnár Tamásné

Telefon: +36-54-522-052

E-mail:

inform.kaba@macsaismuvhaz.axelero.net

A számítógépes és internet tréning iránt nagy volt az érdeklődés. A képzésen 7 csoportban 56 fő vett részt.

Közös kirándulás „*Országjárás kézenfogva*” is a közösségi élmények mellett hazánk történelmi, művészeti értékeinek megismerését szolgálta.

A népfőiskolai tevékenységünk sokszínű, változatos. A helyi lakosság széles rétege mutat érdeklődést a programok iránt. Az eredményes munkát segíti a kistérségben működő népfőiskolák példaértékű együttműködése.

Molnár Tamásné

A Nagyrábéi Nők Életmód Népfőiskolája

A Nagyrábéi Baráti Kör és Egyesület 1989-ben elindított kulturális közösségfejlesztő folyamat eredményeként 1991-ben alakult, 1998 óta közhasznú szervezet. Több kis közösség működését fogja össze, koordinálja. Egyik tagcsoportja a népfőiskola.

A Baráti Kör és Egyesület kezdeményezésére indult el településünkön ezelőtt 16 évvel a népfőiskola, illetve a népfőiskola jellegű kurzusok szervezése. A programok megvalósítása során a Művelődési Ház részben infrastrukturális, részben szakmai és anyagi segítő háttérrel jelentett az Egyesületnek, a Népfőiskolának. A kurzusok résztvevői nők, 20-70 éves korúak, heterogén társadalmi réteget képviselnek: pedagógusok, könyvtáros vállalkozók, 8 osztályt végzett háztartásbeliek, nyugdíjasok, GYES-en lévők. Ősztől-tavaszig /októbertől-májusig/ hetenként ugyanazon a napon - csütörtökön este - vannak az összejövetelek. Majd családi vetélkedővel, országjáró kirándulással zárul a kurzus. A vetélkedőn a férjek mellett sok gyerek, unoka, nagymama is részt vesz.

Az összejöveteleken lehetőség nyílt beszélgetésre, párbeszédre, vitára. 10 év óta baráti találkozókon cserélik ki tapasztalataikat, szórakoznak a szomszéd település - Földes - népfőiskolás asszonyaival.

Az eltelt időszak bizonyítja ennek a közösségi művelődési formának a személyiségfejlesztő, hatékony ismeretelsajátító szerepét. Helyi társadalmi igényt kielégítő tanulási-szórakozási lehetőség. A település egyfajta szervező erejét jelenti ez az érdek nélkül szerveződött közösség.

*Mindig fontos volt, hogy az elkezdett folyamat ne szakadjon meg. Kerestük az új formát és tartalmat, mely a megváltozott társadalmi körülmények között segítséget jelenthetett a népfőiskolai kurzusok résztvevőinek. A Nagyrábéi Baráti Kör és Egyesület adta ki, a Népfőiskolai csoport tagjai gyűjtötték és szerkesztették a **Nagyrábéi ízek - Ahogy elődeinktől tanultuk** c. receptes könyvet.*

2007. decemberétől 2008. májusáig Földessel közösen „Együttműködve jobb! – Új nemzedék bevonása a népfőiskolai mozgalomba Nagyrábén és Földesen” címmel egy NCA pályázati támogatás segítségével az ifjúsági korosztály számára adtuk át tapasztalatainkat, megtanítottuk őket érdekeik érvényesítésére, a közéletbe való szereplésre.

A család szerepének, szerkezetének a változása sok megoldásra váró kérdést, problémát vetett fel. Új életritmust, tempót kellett felvenni a gyermekeknek. Alkalmassá kellett tenni családokat - az anyákat - a gyermeknevelés bonyolultá vált feladatára. Felkészíteni elsősorban a nőket új szerepeik betöltéséhez. A 16 éve elindult kezdeményezés, a népfőiskolai forma, megfelelő a pozitív életmódbeli szemlélet kialakítására, egy új típusú életmodell bemutatására, választ ad a modernizációs társadalom kihívásaira. Az öntevékenység fejlesztése, a pozitív emberi kapcsolatok kibontakoztatása, az egymás közötti kulturált kommunikáció kiépítése, a tolerancia a csoportnormák befolyásolásával fejleszhető ki. Az egyén attitűd változása pedig elsősorban ezen a módon érhető el. Célunk a csoportépítés, a közösségfejlesztés segítségével, a népfőiskolai programunkkal az új évezred társadalmában való eligazodáshoz segítséget nyújtani egy különböző korosztályú, különböző képzettségű társadalmi csoport számára.

A felnőttképzés egyik formája, mellyel eredményesen lehet felkészíteni a közösség tagjait.

A résztvevők igényei és az általunk javasolt témákból közösen állítjuk össze a pontos és végleges tematikát. Egy-egy témában a legkiválóbb előadókat hívjuk meg, melyhez a kezdetek óta sok segítséget nyújtott az ÁNTSZ Hajdú-Bihar megyei Intézetének vezetője és annak munkatársa Dr. Benkéné Kiss Valéria. A segítők sorában meg kell említeni a Megyei Kölcsey Közművelődési Intézetet, melyet szakmailag Koczkó Tamásné képviselt.

Kapcsolataink alakulásunk óta fontosak működésünkben: a szomszédos népfőiskolai egyesületekkel - Földessel, Kabával, Báránddal, Berettyóújfaluval és tagja vagyunk az országos Népfőiskolai Tanácsnak, a Megyei Népfőiskolai Egyesületnek.

Korábban és most ismét kreatív módon kapcsolódunk „A művelődés hete - a tanulás ünnepe” rendezvénysorozathoz.

Kurzusaink összefoglaló címei voltak az évek alatt:

- Szülők, gazdaasszonyok népfőiskolája
- Lányok, asszonyok, nagymamák népfőiskolája
- Életmódprogram az ezredfordulón
- Létkérdések az ezredfordulón
- Nemzedéktől nemzedékig – családi népfőiskola
- A táguló világ
- Nők a változó világban

Ezek is mutatják, hogy az egészségnevelés mellett milyen széles témagazdagság, sokszínűség jellemzi népfőiskolánk működését.

Az eltelt évek alatt közel nyolcvanán vettek részt a kurzusokon. Volt, aki a kezdetektől, 16 éven át tagja volt a közösségnek, többen elmaradtak, majd újabban jöttek.

Tervezzük a folytatást, a további éveket. Saját életünkre, a társadalom kihívásaira válaszokat, megoldásokat keresünk. A népfőiskolai forma, a felnőttképzés, az élethosszig tartó tanulás alkalmas a válaszok megtalálására.

Nagyrábén „Ha csütörtök, akkor népfőiskola.....”

Józsa Kálmánné

Nagyrábői Baráti Kör és Egyesület
4173 Nagyrábé, Rétszentmiklósi u. 2/A
Józsa Kálmánné
Telefon: +36-20-426-8487, tel., fax: +36-54-477-350
www.rabeicivilek.hu

